II

(Muud kui seadusandlikud aktid)

MÄÄRUSED

KOMISJONI DELEGEERITUD MÄÄRUS (EL) 2019/1851,

28. mai 2019,

millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2017/2402 regulatiivsete tehniliste standarditega väärtpaberistamise aluspositsioonide homogeensuse kohta

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

Võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2017. aasta määrust (EL) 2017/2402, millega kehtestatakse väärtpaberistamise üldnormid ning luuakse lihtsa, läbipaistva ja standarditud väärtpaberistamise erinormid ning millega muudetakse direktiive 2009/65/EÜ, 2009/138/EÜ ja 2011/61/EL ning määrusi (EÜ) nr 1060/2009 ja (EL) nr 648/2012, ([1]) eriti selle artikli 20 lõike 14 kolmandat lõiku ja artikli 24 lõike 21 kolmandat lõiku,

ning arvestades järgmist:

(1) Selleks et investorid täidaksid nõuetekohast hoolsuskohustust ja et neil oleks lihtsam hinnata aluseks olevaid riske vastavalt määruse (EL) 2017/2402 eesmärkidele, peaks väärtpaberistamise aluspositsioonidel olema sarnased riskiprofiilid. Seepärast on vaja kehtestada ühtsed kriteeriumid, mille alusel määrata kindlaks teatava aluspositsioonide kogumi homogeensus.

(2) Aluspositsioonide kogumit tuleks käsitada homogeensena üksnes juhul, kui selle aluspositsioonid kuuluvad ühte varaliiki. Et positsioone saaks varaliikidesse määrata, tuleks need selgelt kindlaks määrata. Turul on juba välja kujunenud, millistest varaliikidest aluspositsioonide kogumi homogeensuse kindlakstegemisel lähtutakse. Et aga mitte piirata finantsinnovatsiooni ega takistada olemasolevaid turutavasid, tuleks samuti lubada, et teatavaid aluspositsioonide kogumeid, mis ei vasta ühelegi sellistest väljakujunenud varaliikidest, võiks käsitada ühe varaliigina väärtpaberistamise tehingu algataja või sponsori järjepidevalt kohaldatavate sisemiste meetodite ja näitajate alusel. On ka võimalik, et aluspositsiooni saaks määrata rohkem kui ühte varaliiki. Sellest olenemata peaksid kõik ühe väärtpaberistamise aluspositsioonid kuuluma samasse varaliiki.

(3) Laenude väljastamise standardid on välja töötatud selleks, et mõõta ja hinnata väärtpaberistamise aluspositsioonidega seotud krediidiriski, mistõttu on need kasulikud indikaatorid kõnealuste riskipositsioonide homogeensuse hindamisel. Sellest tulenevalt tuleks kasutada sarnaseid laenude väljastamise standardeid selle indikaatorina, et aluspositsioonide kogumil on sarnased riskiprofiilid, samas kui erinevate laenude väljastamise standardite kohaldamise korral võivad aluspositsioonide riskiprofiilid erineda oluliselt, isegi kui kõik sellised laenude väljastamise standardid on kvaliteetsed.

([1]) ELT L 347, 28.12.2017, lk 35.

(4) Alusriskipositsioonide vahendamine, sealhulgas väärtpaberistamise eriotstarbelise ettevõtja varade poolel olevatest aluspositsioonidest tulenevate rahaliste nõuete jälgimine, haldamine ja nendega seotud maksete kogumine, avaldab suurt mõju nendest aluspositsioonidest tulenevatele prognoositud rahavoogudele, mis hõlbustab seega rahavoogude prognoosimist ja võimaldab investoritel teha statistiliselt usaldusväärseid eeldusi maksete ja makseviivituste näitajate kohta. Et aluspositsioonide kogumit saaks käsitada homogeensena, peab vahendamine toimuma sarnaste menetluste, süsteemide ja juhtimiskorra alusel, olenemata sellest, kas vahendamist haldab väärtpaberistamise tehingu algataja, algatajad ja kolmas isik või kolmandad isikud. Seetõttu tuleks kogumisse kuuluvate aluspositsioonide suhtes kohaldada selliseid vahendusmenetlusi, mis on piisavalt sarnased, et investor saaks vahendamise mõju sarnaste näitajate alusel kindlalt hinnata.

(5) Kui investorid tuginevad üksnes sarnaste vahendamis- ja laenude väljastamise standardite kasutamisele, ei pruugi nad teatud varaliikide puhul suuta nõuetekohaselt hinnata aluspositsioonide kogumi aluseks olevaid riske. Seepärast tuleks homogeensuse täpseks hindamiseks kohaldada mõne varaliigi suhtes teatavaid tegureid. Väärtpaberistamise tehingu algataja või sponsor peaks seega juhtumipõhiselt kohaldama üht või mitut asjaomast tegurit, võttes arvesse väärtpaberistamise liiki (st varaga tagatud või muude kommertsväärtpaberite väärtpaberistamine), konkreetse aluspositsioonide kogumi omadusi ja seda, kas investorid saavad ühtse metoodika ja näitajate alusel hinnata saadud kogumi aluseks olevaid riske. Siiski peetakse varaliike „eraisikutele isikliku, perekondliku või majapidamises vajatava tarbimise eesmärgil antud krediidilimiidid“ ja „nõuded klientide vastu“ piisavalt homogeenseteks, tingimusel et kohaldatakse ka sarnaseid laenude väljastamise standardeid ja vahendusmenetlusi. Nende varaliikide suhtes lisanõuete kohaldamine homogeensustegurite vormis tooks kaasa väärtpaberistatud portfellide ülemäärase kontsentreerumise. Seetõttu nende varaliikide suhtes ei tuleks homogeensustegureid kohaldada.

(6) Kui aluspositsioonide omadused homogeensuse tingimuste, sealhulgas homogeensustegurite osas muutuvad väärtpaberistamise tehingu algatajast või sponsorist sõltumatutel põhjustel ning mitte väärtpaberistamise tehingu algataja vea tõttu, ei tuleks seda käsitada kogumi homogeensust mõjutavana, kui aluspositsioonid vastasid väärtpaberistamise tehingu algatamise ajal käesoleva määruse nõuetele ning kui selline muutus toimus pärast väärtpaberistamise tehingu algatamist. Arvestades, et aluspositsioonide homogeensuse kindlaksmääramise tingimused on asjakohased nii varaga tagatud kui ka muude kommertsväärtpaberite väärtpaberistamiste puhul, tuleks mõlemat liiki väärtpaberistamiste suhtes kohaldada ühtseid sätteid, olenemata üksikutest homogeensusteguritest, mis võivad olla asjakohased kas ainult varaga tagatud või muude kommertsväärtpaberite väärtpaberistamise puhul.

(7) Käesoleva määruse sätted on omavahel tihedalt seotud, sest need käsitlevad nii varaga tagatud kui ka muude kommertsväärtpaberite väärtpaberistamiste homogeensust. Selleks et tagada kooskõla selliste sätete puhul, mis peaksid jõustuma samal ajal, ja anda neid kohustusi täitvatele isikutele põhjalik ülevaade neist ja terviklik juurdepääs neile, on asjakohane sätestada mõlemad määrusega (EL) 2017/2402 ettenähtud ja homogeensust käsitlevad regulatiivsed tehnilised standardid ühes määruses. Käesolev määrus põhineb Euroopa Pangandusjärelevalve poolt komisjonile esitatud regulatiivsete tehniliste standardite eelnõul.

(8) Enne käesoleva määruse aluseks oleva tehniliste standardite eelnõu esitamist tegi Euroopa Pangandusjärelevalve tihedat koostööd Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve (ESMA) ning Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalvega (EIOPA). Ta on korraldanud ka käesoleva määruse aluseks oleva regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu üle avaliku konsultatsiooni, analüüsinud võimalikku asjaomast kulu ja kasu ning küsinud arvamust Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1093/2010 ([2]) artikli 37 kohaselt loodud pangandussektori sidusrühmade kogult,

([2]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1093/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Pangandusjärelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/78/EÜ (ELT L 331, 15.12.2010, lk 12).

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Aluspositsioonide homogeensus

Määruse (EL) 2017/2402 artikli 20 lõike 8 ja artikli 24 lõike 15 kohaldamisel käsitatakse aluspositsioone homogeensena, kui täidetud on kõik järgmised tingimused:

a) need vastavad ühele järgmistest varaliikidest:

   i) eluasemelaenud, mis on kas tagatud ühe või mitme elamukinnisvarale seatud hüpoteegiga või mille on täielikult taganud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 575/2013 ([3]) artikli 201 lõikes 1 osutatud aktsepteeritud kaitse andja, ja mis vastavad kõnealuse määruse III osa II jaotise 2. peatüki kohaselt vähemalt krediidikvaliteedi astmele 2;

   ii) kommertslaenud, mis on tagatud ühe või mitme ärikinnisvarale (sealhulgas bürood või muud äripinnad) seatud hüpoteegiga;

   iii) krediidilimiidid, mis on antud eraisikutele isikliku, perekondliku või majapidamises vajatava tarbimise eesmärgil;

   iv) krediidilimiidid, sealhulgas mis tahes liiki ettevõttele või äriühingule antud laenud ja liisingud;

   v) autolaenud ja -liisingud;

   vi) krediitkaardinõuded;

   vii) nõuded klientide vastu;

   viii) muud aluspositsioonid, mida väärtpaberistamise tehingu algataja või sponsor käsitab eraldi varaliigina sisemiste meetodite ja näitajate alusel;

b) nende emissioonid on tagatud vastavalt standarditele, mille puhul rakendatakse sarnaseid meetodeid seonduva krediidiriski hindamiseks;

c) neid vahendatakse vastavalt sarnasele väärtpaberistamise eriotstarbelise ettevõtja vara poolel olevate rahaliste nõuete jälgimise, kogumise ja haldamise korrale;

d) kohaldatakse üht või mitut artikli 2 kohast homogeensustegurit.

Kui aluspositsioon vastab rohkem kui ühele varaliigile, määratakse käesoleva artikli punkti a kohaldamisel kõnealune aluspositsioon selle väärtpaberistamisega seoses ainult ühe varaliigi alla.

Käesoleva määruse kohaselt homogeensena käsitatavas aluspositsioonide kogumis toimunud muutused ei mõjuta homogeensust, kui need on tingitud väärtpaberistamise tehingu algatajast või sponsorist sõltumatutest põhjustest.

Artikkel 2

Homogeensustegurid

1. Artikli 1 punkti a alapunktis i osutatud varaliigi homogeensustegurid on järgmised:

a) tagatisõiguste järk, kui aluspositsioonide kogumi moodustab ainult üks järgmistest:

   i) laenud, mis on tagatud esimese järgu tagatisõigustega elamukinnisvarale;

   ii) laenud, mis on tagatud madalama ja kõigi kõrgema järgu tagatisõigustega elamukinnisvarale;

   iii) laenud, mis on tagatud madalama järgu tagatisõigustega elamukinnisvarale;

b) elamukinnisvara liik, kui kogumi moodustab ainult üks järgmistest liikidest:

   i) tulu teeniv kinnisvara;

   ii) tulu mitteteeniv kinnisvara;

c) jurisdiktsioon, kui kogumi moodustavad aluspositsioonid, mis on tagatud samas jurisdiktsioonis asuva elamukinnisvaraga.

([3]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta määrus (EL) nr 575/2013 krediidiasutuste ja investeerimisühingute suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuete kohta ja määruse (EL) nr 648/2012 muutmise kohta (ELT L 176, 27.6.2013, lk 1).

2. Artikli 1 punkti a alapunktis ii osutatud varaliigi homogeensuse tegurid on järgmised:

a) tagatisõiguste järk, kui kogumis on ainult üht järgmist liiki aluspositsioonid:

   i) laenud, mis on tagatud esimese järgu tagatisõigustega ärikinnisvarale;

   ii) laenud, mis on tagatud madalama ja kõigi kõrgema järgu tagatisõigustega ärikinnisvarale;

   iii) laenud, mis on tagatud madalama järgu tagatisõigustega ärikinnisvarale;

b) ärikinnisvara liik, kui kogumi moodustab ainult üks järgmistest liikidest:

   i) büroohooned;

   ii) jaemüügipind;

   iii) haiglad;

   iv) laoruumid;

   v) hotellid;

   vi) tööstushooned;

   vii) muu konkreetset liiki ärikinnisvara;

c) jurisdiktsioon, kui kogumi moodustavad aluspositsioonid, mis on tagatud samas jurisdiktsioonis asuva kinnisvaraga.

3. Artikli 1 punkti a alapunktis iv osutatud varaliigi homogeensuse tegurid on järgmised:

a) võlgniku liik, kui kogumis on ainult üht järgmist liiki võlgnikud:

   i) mikro-, väikesed ja keskmise suurusega ettevõtted;

   ii) muud liiki ettevõtted ja äriühingud;

b) jurisdiktsioon, kui kogumi moodustavad ainult üht järgmist liiki aluspositsioonid:

   i) samas jurisdiktsioonis asuva kinnisvaraga tagatud aluspositsioonid;

   ii) nõuded võlgnike suhtes, kelle elukoht on samas jurisdiktsioonis.

4. Artikli 1 punkti a alapunktis v osutatud varaliigi homogeensuse tegurid on järgmised:

a) võlgniku liik, kui kogumi moodustavad aluspositsioonid, mille puhul võlgnikud kuuluvad ainult ühte järgmistest võlgnike liikidest:

   i) eraisikud;

   ii) mikro-, väikesed ja keskmise suurusega ettevõtted;

   iii) muud liiki ettevõtted ja äriühingud;

   iv) avaliku sektori asutused;

   v) finantseerimisasutused;

b) jurisdiktsioon, kui kogumi moodustavad aluspositsioonid võlgnike suhtes, kes asuvad samas jurisdiktsioonis.

5. Artikli 1 punkti a alapunktis vi osutatud varaliigi homogeensuse tegurid on järgmised:

a) võlgniku liik, kui kogumi moodustavad aluspositsioonid, mille puhul võlgnikud kuuluvad ainult ühte järgmistest võlgnike liikidest:

   i) eraisikud;

   ii) mikro-, väikesed ja keskmise suurusega ettevõtted;

   iii) muud liiki ettevõtted ja äriühingud;

   iv) avaliku sektori asutused;

   v) finantseerimisasutused;

b) jurisdiktsioon, kui kogumi moodustavad aluspositsioonid võlgnike suhtes, kes asuvad samas jurisdiktsioonis.

6. Artikli 1 punkti a alapunktis viii osutatud varaliigi homogeensuse tegurid on ükskõik millised järgmistest:

a) võlgniku liik;

b) tagatisõiguste järk;

c) kinnisvara liik;

d) jurisdiktsioon.

Artikkel 3

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 28. mai 2019

Komisjoni nimel
president
Jean-Claude JUNCKER